

RACHEL FEDERMAN

TESTIRAJTE SVOJEGA PSA
PASJI IQ TEST

Ilustriral: Gary Bennett

Je vaš pes prikrit genij?

DEBORA
Ljubljana

Rachel Federman
TESTIRAJTE SVOJEGA PSA
Pasji IQ test. Je vaš pes prikrit genij?

Ilustriral: Gary Bennett

Prevedel: Matej Horzelenberg

© 2008 Rachel Federman
© 2008 DEBORA za izdajo v slovenskem jeziku

Ureditev in spremna beseda: Janislav Peter Tacol
Prevod dela TEST YOUR DOG. The Dog IQ Test,
HarperCollinsPublishers 2008

Založila in izdala: DEBORA, Ljubljana
Fotografija na naslovnici: Šila, pasme Shih Tzu, fotografiral Rudolf Tekavčič
Tisk in vezava: SCHWARZ, Ljubljana
Ljubljana, 2008
1. natis, 1. izdaja

Vse pravice, še posebno pravici do razmnoževanja in prevajanja, so pridržane. Noben del te knjige se brez pisnega dovoljenja založbe (lastnice avtorskih pravic za slovensko izdajo) ne glede na odločitve avtorjev izvirnika ne sme v nobeni obliki reproducirati (s fotokopiranjem, z mikrofilmanjem ali drugim postopkom) ali z uporabo elektronskih sistemov predelovati, kopirati, tiskati, razmnožiti ali razširjati. Brez pisnega dovoljenja založbe (lastnice avtorskih pravic za slovensko izdajo) je prepovedano javno objavljanje knjige ali njenih delov, distribuiranje in dajanje v najem.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana
636.7:591.51

FEDERMAN, Rachel

Testirajte svojega psa : pasji IQ test : je vaš pes prikrit genij? / Rachel Federman ; [prevod Matej Horzelenberg ; ilustriral Gary Bennett ; spremna beseda Janislav Peter Tacol]. - 1. izd., 1. natis. - Ljubljana : Debora, 2008
Prevod dela: Test your dog

ISBN 978-961-6525-53-4
242225408

Spletna knjigarna:
www.debora.si

Psi-in-muci-hiatrična
svetovalnica na:
www.psi-ha.si

Vsebina

- 7 Spremna beseda
- 9 Zahvale
- 11 Uvod
- 17 IZ DNEVA V DAN S PSOM
1. del – izpit iz pogostnosti
- 49 ZMOŽNOSTI PSOV
2. del – izpit iz situacij
- 81 PASJA UČINKOVITOST
3. del – izpit iz aktivnosti
- 101 BONUS – DODATNE TOČKE
- 103 OCENJEVALNA LESTVICA
– točkovanje pasje inteligence
- 109 KATEGORIJE PASJEGA IQ
- 111 Analiza rezultatov testiranja vašega psa
- 115 Kako izpopolniti učinkovitost vašega psa
- 121 Pasji eksistencialist
- 125 Štirinajst pasjih zapovedi
- 127 Izbrana bibliografija

Spremna beseda

Veliko lastnikov in skrbnikov psov se sprašuje, ali je možno testirati inteligenco psov. Dr. Stanley Coren, svetovno znan pasji psiholog in avtor številnih znanstvenih knjig s področja psihologije psov (v slovenščini so v založbi Debora na voljo skoraj vse njegove knjige: *Govorite po pasje?*, *Kako razmišljajo psi*, *Kaj vejo psi* in *Inteligenca psov*), odgovarja: "Svojega psa lahko inteligenčno testirate na enak način, kot lahko testirate svojega otroka. Lahko mu posredujete izkušenj, kolikor hočete. Bolj ko bo pes o nečem razmišljal, in več ko bo imel dela, bolj bister bo postajal." (Več o tem v knjigi *Inteligenca psov*, Debora, 2008 in na spletni strani www.psi-ha.si, *Psi-in-muci-hiatrična svtovalnica*).

Gotovo ste se že spraševali, ali je vaš pes inteligenten in ali morda v inteligenci celo prekaša svoje vrstnike, morda brate, sestre ali pa kar konkurenčnega sosedovega psa, za katerega so lastniki prepričani, kako pameten je, če ne celo najpametnejši v soseski. S tole knjižico, ki jo lahko imate zmeraj pri roki, dokler ne usvojite njene celotne vsebine,

lahko svojega psa brezskrbno testirate.

Zabavni vprašalniki za sporazumevalne zmožnosti, socialno vedênje, motorične sposobnosti in spomin vašega psa vam bodo v knjižici **Testirajte svojega psa** pomagali odkriti stopničko, na kateri stoji vaš kuža na pasji IQ lestvici. Naveti, kako proučiti rezultate, ki jih je na testu dosegel vaš pes, in namigi, kako lahko njegovo inteligenco še izboljšate, predstavljajo ključ do skritega genija v vašem psu.

Rachel Federman je avtorica knjige *Girl drinks: 101 Cocktails for Every Occasion* ter pevka in basistka svoje glasbene skupine. Živi v Brooklynu s svojim psom Skyeom (in tudi s fantom) in pripravlja programe za neprofitne organizacije. Nedvomno vam bodo njena zanimiva vprašanja in še zanimivejši odgovori popestrili že tako prijetno življenje ob vašem pasjem družabniku in prijatelju. Kot kažejo zvezde, se boste z omenjeno gospodično lahko kmalu srečali v Psi-in-muci-hiatrični svetovalnici na spletni strani www.psi-ha.si.

Janislav Peter Tacol, urednik slovenske izdaje

Uvod

Ko dojenčki dopolnijo eno leto, se nam ne zdi več nič posebnega dejstvo, da znajo sedeti. Ko smo v gosteh, nam ponudijo stol, v cerkvi se usedemo v klopi, če zamudimo na predstavo, nas čimprej posedejo v kako vrsto. Povsod drugje pa nas težka pripravijo, da bi sedli na ukaz, četudi bi nam pred nos ponujali slasten zalogaj.

Psi sedejo dosti hitreje od nas, čeprav psa, ki bi sedel na ukaz na prostem in v družbi drugih energičnih psov, lahko imamo za čudež. Za pametnega psa štejemo tistega, ki je dobro šolan, v tem pa tiči glavna težava pri določanju pasje inteligence.

In ker psi ne uporabljajo svinčnika za kaj drugega kot za žvečenje, je težko dobiti dobro predstavo o tem, kaj se dogaja v njihovih kožuhastih glavah.

Še posebej zmuzljiva je primerjava med psi, saj so med pasmami precejšnje razlike. Razlika med mastiffom in čivavo

je na primer lahko večja od razlike med malce zaostalim človekom in 'govorečo' gorilo. Predstavljajte si presenečenost in razočaranje družine, ki je svojega zlatega prinašalca želela imeti za psa čuvaja, ali pomislite na polomijo, če bi hoteli kodrastega bišona uporabiti za lov. Čeprav imajo psi veliko lastnosti, ki jih povezujejo z njihovimi divjimi predniki, smo jih ljudje vzgajali za točno določene namene, zato so si v marsičem komaj še kaj podobni med sabo, tako po osebnosti kot po izgledu.

En sam test torej ne more v polnosti zajeti vseh psov različnih pasem, še posebej če vzamemo v zakup tudi zgodnje pasje izkušnje in šolanje. Ubogljiv pes, ki ga je vzgojila policijska šola, po naravi še ni nujno pametnejši od divjega psa, ki je zrasel na podeželju.

Vprašanje tega testa ni "Ali je moj pes sposoben razumeti zapletene številke?", temveč "Ali lahko moj pes uspešno deluje v našem svetu?". Pes, ki zgolj lenuhasto poležava – vsekakor odlično primeren za današnje mestno stanovanje – bi bil v preteklih obdobjih najšibkejši član tropa, prav tako kot bi bil današnji uspešen znanstveni fizik v veliko breme lovcem in nabiralcem v kameni dobi. Inteligenčni

test je za vsa bitja vedno odvisen od okoliščin. Današnji standardizirani inteligenčni testi za ljudi so v tem pogledu zelo pomanjkljivi.

Inteligenco psov lahko razdelimo na štiri osnovna področja: a) sporazumevalne zmožnosti, b) socialno vedênje, c) perceptualne spretnosti oz. motorične sposobnosti ter d) spomin in pomnjenje. Naše razumevanje pasjih zmožnosti pa vključuje tudi višjerazredne funkcije – sposobnost presojanja in odpornost.

Pri sestavljanju tega testa sem se naslonila na knjigo *Beyond IQ: A Triarchic Theory of Human Intelligence* (Onkraj IQ-ja: Trojna teorija človeške inteligence) Roberta J. Sternberga, ki je bila pogosto uporabljena tudi za definiranje pasje inteligence. Inteligenco definiram kot zmožnost nekoga, da v svojem okolju doseže željeni cilj. Konec koncev se mora mejni škotski ovčar, ki je na svoji kmetiji morda genijalec, naučiti še kakšno stvar ali dve, preden bo naredil vtis na pudljice v kavarnah pariških Elizejskih poljan.

Ta test ni strogo natančen inteligenčni standard, ki bi ga sestavila skupina znanstvenikov, zbranih okoli svojih sopi-

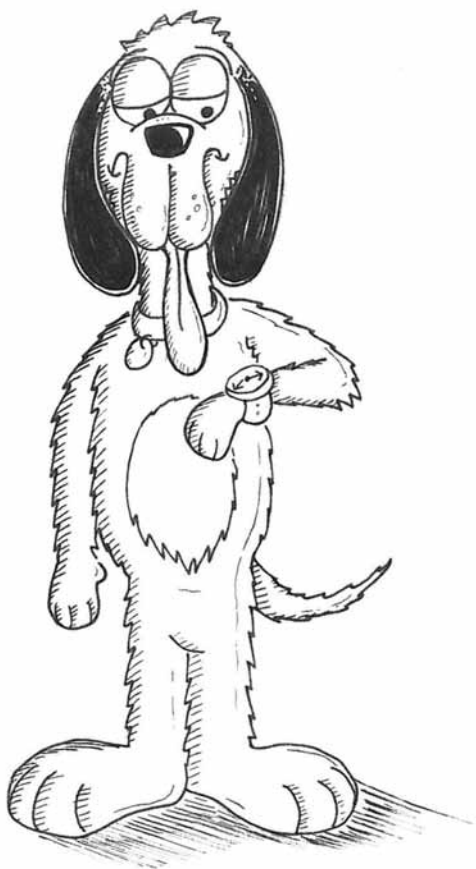
hajočih subjektov in z velikimi paketi priboljškov v rokah. Je bolj zabaven preizkus, s katerim ljubeč lastnik psa lahko vidi, kako prilagodljiv, razumevajoč in – nenazadnje – inteligenten je v resnici njegov najboljši prijatelj.

Ali bi – kot moderna različica Lassie – vaš pes zavrtel 113 na telefonu, če bi padli in se poškodovali? Ali bi lajal, dokler ne pride pomoč? Ali bi se ulegel k vam? Ali pa bi krožil okoli povodca in upal na sprehod?

Na srečo nam psi za razliko od mačjih ljubljencev precej olajšajo stvari, ker nam na vsak način želijo ustreči. Ko enkrat razumejo, kaj želimo od njih, bi skočili tudi skozi ognjen obroč, da bi le dobili svoj “Tako se dela!”, in če pomislite – to niti ni tako zelo drugače kot pri ljudeh, odvisno pač od tega, kdo nas pohvali.

Najpomembneje pa je, da vaš pes potrebuje potrpežljivega lastnika, pripravljenega vzeti si čas, da ga uvede v domači hišni red. Kajti sicer je precej verjetno, da boste imeli raztrgan kavč, jezne sosede in težave pri doseganju dobrega rezultata na testu.

IQ TEST ZA PSA



IZ DNEVA V DAN S PSOM

1. del – izpit iz pogostnosti

Navodila:

Ta prvi del testa temelji na opazovanju, ki ga lahko opravite brez prisotnosti vašega psa. V tem delu je petnajst vprašanj. Po naslednji lestvici presodite, kateri nivo pogostnosti najbolje določa vedenje vašega psa (izberite samo en odgovor):

Vedno

Včasih

Nikoli

Ko končate ta test, pogledjte ocenjevalno lestvico na strani 103 in za vsako vprašanje vnesite število točk, ki jih je dobil vaš pes.

1

Ali vaš pes prepozna znake, ki nakazujejo, da mu pripravljate hrano?

Da, vedno

Da, včasih

Ne, nikoli

ŠTEVILO TOČK: _____



2

Ali vaš pes različno reagira na različne vrste hrane (je npr. posebno navdušen nad koščkom salame za razliko od vsakodnevne suhe hrane)?

Da, vedno

Da, včasih

Ne, nikoli

ŠTEVILO TOČK: _____



3

Ali vaš pes na vroč dan ali po gibanju
poišče vodo?

Da, vedno

Da, včasih

Ne, nikoli

ŠTEVILO TOČK: _____

